

Ekonom, 27.9.2006

Jak vzniká past chudoby

V Praze jednal kongres Evropské asociace ekonomů trhu práce (EALE).

Největší setkání evropských ekonomů se specializací na trh práce (labour economics) proběhlo na sklonku týdne v Praze, poprvé v jedné z nových zemí EU. Byla to lavina vědeckých sdělení, na 300 prezentací na témata, o kterých se u nás nejčastěji jen šermuje hesly. Přirozeně, že se nevešla do jedné hlavy.

Klíčová část jednání probíhala v sekcích, vždycky tak 10-15 souběžně. Jinak by to ani zvládnout nešlo. Zaznělo 78 odborných diskusí, jeden účastník jich mohl stihnout šest. Zbytek roku může trávit nad internetem, kde jsou všechny studie vyvěšeny na adrese <http://www.eale.nl/conference2006/conference2006.htm>.

Vrátíme se k tomu v Sondě v příštím čísle, ale doporučujeme každému nahlédnout do seznamu probíraných témat, aby prožil ten pocit, jak široká, krásná a praktická je tato disciplína. Akce měla široký domácí dopad díky organizátorské spolupráci předních institucí, kterými byly Česká společnost ekonomická, Centrum ekonomického výzkumu a doktorandských studií CERGE-EI při UK a AV spolu s Institutem ekonomických studií při fakultě sociálních věd UK.

Na internetu jsem si nastudoval v předstihu studii Kamila Galuščáka z České národní banky a Jana Pavla z Ministerstva financí o tom, zda se práce vyplácí a jak vypadají pasti neaktivity. Ale než došlo ke konferenci, předběžnou studii zaktualizovali a přednesli analýzu čerstvých reformních návrhů.

Internetová verze je tak v tomto -a možná i v mnoha dalších případech - překonaná.

Nicméně základní rámec jejich studie zůstává stejný. Klesá tempo odchodu lidí z nezaměstnanosti, přestože ekonomický růst zvyšuje poptávku po práci. Někde působí brzda přizpůsobování.

Lidé vypadnou z práce a zůstanou zapouzdřeni do někdejší kvalifikace i představ o tom, jak hledat příležitosti pro své uplatnění. Čím déle to trvá, tím menší je šance, že se chytanou. Kontraproduktivní jsou pomoci a dávky, které tuto situaci protahují, protože práce se pak nevyplácí - zejména u lidí s nízkými mzdami a u rodin s dětmi.

K nejzajímavějším pracím kongresu patřila studie italských autorů Giovanniho Pico ze Salernské univerzity a Marca Leonardí z Milánské univerzity o tom, kdo platí náklady ochrany zaměstnanců při propouštění (odstupné).

Zatímco velké firmy si s problémem poradí, v malých firmách do 15 zaměstnanců nesou polovinu těchto nákladů noví pracovníci v podobě nižší nástupní mzdy. A žádný oběd zadarmo...

Autor: Zbyněk Fiala